

KULTURHISTORISK
MUSEUM
UNIVERSITETET I OSLO
FORNMINNESEKSJONEN
Postboks 6762,
St. Olavs Plass
0130 Oslo

RAPPORT

ARKEOLOGISK UTGRAVNING

ROE LILLE, 57/3
RÅDE KOMMUNE, ØSTFOLD
FYLKE

ANNE SKOGSFJORD

Oslo 2010

**KULTURHISTORISK
MUSEUM
UNIVERSITETET
I OSLO**

Gårds-/ bruksnavn Roe lille	G.nr./ b.nr. 57/3
Kommune Råde	Fylke Østfold
Saksnavn Graving av grøft for strømkabel	Kulturminnetype Gravfelt
Saksnummer (arkivnr. Kulturhistorisk museum) 05/9689, 08/3104	Tiltakskode/ prosjektkode 765078/ 430096
Eier/ bruker, adresse	Tiltakshaver Breidablikk Eiendomsutvikling AS. Postboks 47, 1641 Råde
Tidsrom for utgravning 8. november 2008	M 711-kart/ UTM-koordinater/ Kartdatum
ØK-kart	ØK-koordinater
A-nr.	C-nr.
ID-nr (Askeladden) 29587	Negativnr. (Kulturhistorisk museum)
Rapport ved: Anne Skogsjord	Dato: 21.04.2010
Saksbehandler: Per Oscar Nybruget	Prosjektleder: Per Oscar Nybruget

SAMMENDRAG

I forbindelse med nyetablering av boliger på eiendommen Breidablikk, ble det søkt om tilatelse til å legge ned en strømførende kabel i en tidligere oppgravd grøft som går gjennom et gravfelt. Gravfeltet id 29587 består av 8 rundhauger. Minst to av haugene har fotkjede av større stein. En av haugene har krater i toppen. Haugene har en diameter mellom 4 og 10 m, og er mellom 0,3 og 0,4 m høye.

Riksantikvaren ga tillatelse til gjenåpning av grøften (45 m), med vilkår om at Kulturhistorisk museum skulle overvåke gravingen. Gravingen skulle i hovedsak begrenses til grøftens tidligere dybde og bredde.

Kulturhistorisk museum overvåket arbeidet 8. november 2008. Det ble ikke gjort funn av forhistorisk karakter.

INNHold

1. BAKGRUNN FOR UNDERSØKELSEN	2
2. DELTAGERE, TIDSRØM	2
3. LANDSKAPET - FUNN OG FORNMINNER.....	3
4. UTGRAVNINGEN	3
4.1 Problemstillinger – prioriteringer	3
4.2 Utgravningsmetode.....	3
4.3 Utgravningen.....	4
5. KONKLUSJON.....	4
6. LITTERATUR	4
7. VEDLEGG	5
7.1. Fotoliste	5
7.2. Kart.....	6

RAPPORT FRA ARKEOLOGISK UTGRAVNING

ROE LILLE, 57/3, RÅDE KOMMUNE, ØSTFOLD FYLKE

ANNE SKOGSFJORD

1. BAKGRUNN FOR UNDERSØKELSEN

I forbindelse med nyetablering av boliger på eiendommen Breidablikk, ble det søkt om tilatelse til å legge ned en strømførende kabel. Kabelen var tenkt lagt ned i en tidligere oppgravd grøft for vannledning. Grøfta går gjennom et automatisk fredet kulturminne, gravfeltet id 29587. I følge Østfold kommunes oversendelse og opplysninger fra Breidablikk Eiendomsutvikling lå den tidligere oppgravde grøften med vannledning under en turvei som går gjennom området.

I 2004 og i 2006 foretok Kulturhistorisk museum arkeologiske undersøkelser på Roe lille (Gustavsen 2006; Fyllingen 2007). Det ble da funnet graver og bosetningsspor fra bronsealder og eldre jernalder.

I forbindelse med undersøkelsen i 2006 ble Kulturhistorisk museum gjort oppmerksom på at det ville komme en søknad om å grave en kabelgrøft fra det nye byggefeltet og fram til en transformatoriosk. Kabelgrøften ville bli gravd i gammel trase, og ved en befaring i 2006 ble den planlagte grøftetraseen påvist av grunneieren, Reidar Raade. Kulturhistorisk museum kunne se at den ikke berørte synlige kulturminner. Siden det var muligheter for at det kunne ligge oldsaker i traseen, fant Kulturhistorisk museum det nødvendig å anbefale overvåking gravingen, i tillegg til at kabeltraseen burde gjennomføres med metalldetektor.

Riksantikvaren ga, i brev av 26. oktober 2007, tillatelse til gjenåpning av traséen, med vilkår om at Kulturhistorisk museum skulle overvåke gravingen. Gravingen skulle i hovedsak begrenses til grøftens tidligere dybde og bredde.

2. DELTAGERE, TIDSRUM

Undersøkelsen ble utført i løpet av formiddagen 8. november 2007. Hanne Mette Rendall-Wooldridge var feltleder, og Olav Berg metallsøker.

I tillegg var tiltakshaver Ragnar Fredriksen fra Breidablikk Eiendomsutvikling AS til stede under graving av grøften.

3. LANDSKAPET - FUNN OG FORNMINNER

Roe lille og området rundt, med sin plassering på Ra-kanten, er kjent for et svært rikt kulturmiljø og er nevnt i sagalitteraturen. Av registrerte forhistoriske kulturminner kan nevnes gravminner i form av gravhauger og steinsettinger, skålgroper, bosetningsspor under dyrket mark, samt løsfunn fra steinalder, jernalder og middelalder (Nybruget 2007).

I tillegg til gravfeltet og de utgravde bosetningssporene på Roe lille, er det i et område nord for tiltaksområdet, på motsatt side av Rv 118, gjennomført registreringer og utgravninger av forhistoriske bosetningsspor i 2004. I dette området er det også kjent en gravhaug id 75099. Øst for Breidablikk ble det i 1950-åra funnet to sverd fra vikingtid (id 10205). Ytterligere et sverd fra vikingtid ble funnet av grunneier Reidar Raade i 1986, og levert til Kulturhistorisk museum i 1991. Sverdet er ikke registret i Askeladden, men ble funnet om lag 2 meter nord for en ny låvebygning på gården. I tillegg er det kjent en gravhaug som nå er fjernet (id 39610).

Like vest for tiltaksområdet, på gården Strømshaug er det kjent en steinsetting (id 39602) og en steinlegging (id 62782). Videre vestover på gården er det registrert flere gravfelt og bosetningsspor, senest som følge av fylkeskonservatorens registreringer i forbindelse med reguleringsplan for nytt sykehjem i Karlshus. Bosetnings- og dyrkningsspor i form av stolpehull, gammelåker og ardspor, er også registrert og utgravd i flere områder på Roe lille (Nybruget 2007).

4. UTGRAVNINGEN

Gravfeltet id 29587 består av 8 rundhauger. Minst to av haugene har fotkjede av større stein. En av haugene har krater i toppen. Haugene har en diameter mellom 4 og 10 m, og er mellom 0,3 og 0,4 m høye.

Det berørte området er på 45 m, bredden på grøfta er 0,6 m og dybden ca 0,5 m.

4.1 PROBLEMSTILLINGER – PRIORITERINGER

Traseen går gjennom et delvis ødelagt gravfelt som befinner seg like inntil nåværende tun. Området bærer preg av moderne gårdsdrift. Selv om kabelen skal legges i en gammel grøft, er det muligheter for at det kan finnes oldsaker i den.

4.2 UTGRAVNINGSMETODE

Grøfta ble gravd med gravemaskin. Løsmassene ble gått gjennom med metallsøker. Det ble funnet en liten bronsebit med metallsøker, men denne ble avskrevet som forhistorisk.

4.3 UTGRAVNINGEN

Det er flere kjente fornminner i området ved Roe lille, fra bronsealder til yngre jernalder. Området har stort potensiale for ytterligere funn fra forhistorisk tid.

Området som ble utgravd besto av en grøft som tidligere var blitt gravd opp, og massene var derfor omrotet. Det ble ikke gjort funn av forhistoriske gjenstander eller strukturer.

5. KONKLUSJON

Kulturhistorisk museum overvåket utgravningen av en grøft som tidligere var blitt gravd opp. Det ble ikke gjort funn av forhistoriske strukturer eller gjenstander.

6. LITTERATUR

Fyllingen, Hilde

2007 *Bosetningsspor fra bronse- og jernalderen. "Bredablikk" Roe lille, 57/1,3, Råde kommune, Østfold.* KHMs arkiv.

Gustavsen, Lars

2006 *Rapport arkeologisk utgravning. Bosetningsspor, Roe Lille 57/1, Råde Kommune, Østfold Fylke.* KHMs arkiv.

Nybruget, Per Oscar

2007 *Uttalelse om dispensasjon fra lov om kulturminner av 9. juni 1978, § 8. 4. ledd, for automatisk freda kulturminner (id 94261 og id 94477, bosetningsspor). Forslag til reguleringsplan for del av gnr. 57, bnr. 1 m. fl. Roe lille, 57/1 og 3, Råde kommune, Østfold.* KHMs arkiv.

7. VEDLEGG

7.1. FOTOLISTE

Film 1 Bildnr.	Motiv	Retning mot	Fotograf	Dato
1.	Med nytt byggefelt	S	HMR	08/11/07
2.	Med eldre bolighus og gravemaskin	N	HMR	08/11/07
3.	Traseen med nytt boligfelt i bakgrunnen	S	HMR	08/11/07
4.	Med gravemaskin	N	HMR	08/11/07
5.	Med gravemaskin og tiltakshaver	N	HMR	08/11/07
6.	Med gravemaskin, tiltakshaver og eldre bolighus	N	HMR	08/11/07
7.	Med gravemaskin og tiltakshaver ved eiendomsgrensen	N	HMR	08/11/07
8.	Med Olav Berg i forgrunn av nytt boligfelt	S	HMR	08/11/07
9.	Gravemaskin graver gjennom Ø-V løpende kabelgrøft. Med tiltakshaver.	N	HMR	08/11/07
10.	Gravemaskin og Olav Berg med kabelgrøft og eldre bolighus i bakgrunnen.	NV	HMR	08/11/07
11.	Kabelgrøft fra eiendomsgrensen. Gravemaskin og eldre bolighus.	N	HMR	08/11/07
12.	Gravemaskin i kabelgrøft med eldre bolighus og nytt boligfelt i bakgrunnen.	SØ	HMR	08/11/07
13.	Kabelgrøft med tiltakshaver, Olav Berg og nytt boligfelt i bakgrunnen.	SV	HMR	08/11/07
14.	Gravemaskin graver kabelgrøft med eldre bolighus i bakgrunnen.	SV	HMR	08/11/07
15.	Kabelgrøft med gravemaskin og nytt boligfelt.	S	HMR	08/11/07
16.	N del av kabelgrøft med eldre bolighus i bakgrunnen.	N	HMR	08/11/07
17.	Utvidelse av kabelgrøft til NØ med Olav Berg.	NØ	HMR	08/11/07
18.	Kabelgrøft til V på bildet mot eiendomsgrensen. Bildet tatt fra veien med eldre bolighus til Ø:	S	HMR	08/11/07
19.	Profil i N del av grøft.	V	HMR	08/11/07
20.	Profil i S del av grøft.	V	HMR	08/11/07
21.	Utstikker av kablegrøft. Utvidelse mot NØ inn mot eldre bolighus.	SV	HMR	08/11/07
22.	Olav Berg i kabelgrøft.	N	HMR	08/11/07
23.	Kabelgrøft etter påfyll av grus. Med gravemaskin og eldre bolighus.	N	HMR	08/11/07

7.2. KART

Kartet viser gravfeltet, id 29587, med andre registrert fornminner i nærområdet.